

Czíslo 4.
22. januara.

Pomhaj Bóh!

Létiuk 15.
1905.

Sy-li spěwał,
Pilnje dželał,
Strowja će;
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócy
Napoj mócný;
Lubosé ma;
Bóh pak swérny
Přez spař mérny
Čerstwosć da.

Njeh ty spěvaš,
Swérnje dželaš
Wśedne dny;
Dźeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpočń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je;
Žiwa woda,
Kiž Bóh pôda,
Wokréw će!

F.

Serbiske njedželske łożjeno.

Wudawa ʃo kóždu ʃobotu w Ssmolerjez knihicžischčeřni w Budyschinje a je tam sa schwörtlētnu pschedplatu 40 np. dostacž.

3. njedžela po tſjoch kralach.

Mat. 8, 5.—13.

Bo hōdžoch je čaž s̄jewjenja Jesušoweje kraſnoće, t. r. epifanijski čaž. Wschitke ʃwjate sc̄jenja tutych njedželow po tſjoch kralach nam rēčza wo tutym s̄jewjenju, njech je, so dwanaczelētnego Jesuša setkamy w templu w Jerusalimje, hdzež wschitz, kiž na njeho požluchachu, ʃo jeho rosoma a jeho wotmolwjenja džiwachu, njech je, so jeho wohladamy na kwažu w Kana w Galilejskej, hdzež wón ʃwój prěni džiw sc̄zini, tak so jeho wuc̄zomnizh do njeho wērjachu. A dženža widžimy, tak wón tym, kiž ſu jeho bōjsku móz pōsnali a teho dla jeho w nusy wo pomož proſcha, tež pomha.

Wojeski hejtman s̄ Kapernauma je połny dželbracža s̄ nusy ʃwojego wotrocžka a w de-werjenju na Jesušowu džiwnu móz jeho wo pomož proſhył a teho dla Jesušowu pomož namakał a kraſne ʃlubjenje doſtał. —

„Kak mam ja ʃo tola na ʃwoju czeledž hnēwacž,“ ſkorži někotryžkuliž, kiž ženje ſe ʃwojimi ʃlužobnymi ſpolojom njeje. A czeledž ſaſo praji: „Naſch knjes je tajki nahrabny ežlowjet, kiž ženje doſcž nima. Njech ſebi ſam ʃwoje dželo čzini, hdvž jemu doſcž njeje!“ Schtó njeby w naſchim čažu hížom tajke abo podobne ʃlowa ſkyschal? Schtó pak wot njeju ma nětk prawo? Bohužel druhdy wſchaf wobaj, druhdy pak džakovano Bohu žadyn wot njeju. To widžimy tu w naſchim dženžniſchim ʃwiatym sc̄jenju. Wojeskiemu hejtmanej je

ʃwojego khoreho wotrocžka wutrobnje žel; jeho cžwila jemu wutrobu jima, wón chze jemu na kóžde waschnuje polóženie a pomož pſchinjescž. Wón mějesche wyškoše ſaſtojnſtwo, tutón romski hejtman, kiž mózesche prajicž: „Ja mam pod ʃobu wojaſow. Wón běſche widženy muž w Židowskej. A to w tajkim čažu, w kotrymž ʃo nje-wolnizh kaž twora na hermanku pschedawachu. Wón pak ženje ʃwojeje možy njevužitnje njevužiwa, wón widži w ʃwojim wotrocžku ʃwojego ʃobuežlowjeka, ʃwojego bližſchego. Wón je dobry pſchillad ſa knježich naſchego čaža. Hdvž ſu jich džecži khore abo w někajkej nusy, derje wjedža, hdze rucze pomož namakaļu, tehdom jím žadyn wopor pſche wulki njeje. Njeſku pak woni pſche-čiwo ʃwojim druhim domjazym husto liwžy a ſymni? Kak mało tola tež čzi, kiž Jesuſej Knjes rekaju, na zusej nusy džel bjeru! A kak wulki nusy nadendžesč tež w naſchim čažu, hacž runje khorobnu kažu a renty ſa ſtarych a hubjenych mam! Weso je to ſ wulkiem žohnowanjom ſa wbohich potrjebnych. Ale myſlīſh ſebi, ſo ſu wschitz ſ tym derje ſaſtarani? Pohladaj jenož, kak hubjenje druhdy bydla, kak hubjenje ʃo ſežiwa! Ty ſnadž placzisč ʃwojim ʃlužobnym wulku mſdu, ty jím ſnadž wjazy dawach, hacž ſchtož ſeže wuczinili. Maſch ty pak tež wutrobu ſa nich, wutrobu połnu dželbracža a luboſcze? Haj, woni ſu tež lube džecži ʃwojeju starscheju, kiž ſtaj je do twojego doma dałoj, ſ nadžiju, ſo budža ʃo tam doma cžuež! Njeſtaſ ſo ſjebaſoj? Eſy ty tajki, kiž ʃo hordžiſh: „Ja mam pod ʃobu wotrocžkom,“ abo tajki, kiž pſchi ſebi prajisč: „Ja tež ſym jenož cžlowjet

tam tamni." A hdyz skoržiſch na hruboſcz ſwojich wotrocžkow abo na ſwoje ſlužobne džomki, kiž pvhcu lubuja a žadofſčam ſluža, njeleži wina ſobu na tebi, kiž jím lēpscheho pschiſlada njedawasch? Abo njepopschejesch jím žaneho wježela, kotrež ty ſam wuziwasch? Ně, wukumy wot tamneho wojerſkeho hejtmana prawe dželbracze a luboſcz k tym, kiž ſu nam dowěrjeni.

Někotry wotrocžk a někotra ſlužobna džomka drje praji, haj, tajkemu knjeſej, kajkiž tamny hejtman bě, bych rad ſlužil! A woprawdze mamy tež někotry dom, w koſtrymž ſo ſlužobni derje maju a ſwoje dželo wutrobnje rad ežinja. Věta, haj lětdežatki dolho ſu w ſamźnej ſwójbje, lubi domiſaz, kaž ſwójbni ſami ežesčeni a rad widženi. Hdyz je hinač, je pač tež husto cželedž ſama na tym wina. Ežinicze dha wy, kiž ſpokojom njeſcze, tež pſchezo, ſchtož ſo wam ežinicž ſaleži? Wopomincze, ſchtož tamny hejtman praji: „Ja mam pod ſobu wojaſow; ale hdyz k jenemu rjeknu: Dži tam! dha wón dže; a k druhemu: Pschińdž ſem! dha wón pschińdże; a k mojemu wotrocžkej: Ežin to! dha wón jo ežini.“ Woni ſu poſkuſhni. Käk wulka je pač ſpjeczimocž, ſpjecziwy duch w naſchim ežazu! Čeſho dla pač ežehnje naſcha młodofſcz tak rad do města, ſo by tam do někakkeje fabriki na dželo khodžila, město teho, ſo by na ſlužbu k ratarzej ežahnyla? Šsamostatni a ſwobodni chzedža bycz. Woni njechadža ſebi wot nikoho nicžo prajicž dacž. Wěſo maju tež wjazy pjenies w ručomaj. Hdyz pač ſu bydlo a jědž ſaplačzili, ſo wjetſha wjele wjazy na nowy tydžen nimaju a potom je tu nuſa. Woni ſwarja na druhich, na ſwojich ſlych ſobuczlowjeſekow, wožebje na wjſchnoſcz, kotař dýrbi na tajkim hubjenſtwje wina bycz. — „Mi nichto nicžo prajicž nima!“ Käk husto ſlyſhijch to wot holž, kotař je ſchěſtu kaſnju pſchecſtupila. Käk móža ſebi tajzy dželbracze a luboſcz ſwojich knježich žadacž? Teho dla, luba młodofſcz, wopomí, ſchtož tamny wojerſki hejtman wo ſwojich wotrocžkach praji. Woni poſkuſhaju jeho na ſłowo!

W kotrej domje pač bydli luboſcz a ſmilnoſcz, dželawoſcz a radoſcz? Hdzej ſteja pod ſłowom ſwiateho pižma: „Ja a mój dom chzem ſamu knjeſej ſlužicž“ (Joz. 24, 15). Schtož je w ſwojim ſwědomnju na Boha ſwjasan, tón je tež ſwěrny w ſwojim džele, mjes tym ſo maju ſle poczink ſwój korejn w bjesbóžnoſczi.

Schto mamy teho dla ežinicž? Wojerſki hejtman ſ Kapernauma ſ wutrobnej poſornoscžu Jeſuſa w ſwojej nuſy wo pomož proſhy. Wón wě, ſo ma Jeſuſ džiwnu bójſku móz: „Praj jenož ſłowo, dha budže mój wotrocžk wuſtrowjeny.“ Wojerſki hejtman ſnajesche židowske waschnje, po kotrejž mějachu teho ſa nječiſteho, kiž by do pohanſkeho doma ſchoł; a tola čhe Jeſuſ k njemu pſchińcž. Tuta dobroeziwoſcz pſhemoh jeho wutrobu tak, ſo rjeknu: „Knježe, ja njeſbym hódný, ſo by ty pod moju tſechu ſchoł; ale praj jenož ſłowo, dha budže mój wotrocžk wuſtrowjeny.“ —

Jeſuſ ma pſchezo hiſheze džiwnu bójſku móz. Schtož je ſhonil, ſo ma pſches njeho wodacze hréchow, wumoženje wot ſmijercze a junu wěczne žiwenje, käk ſbožowny je tón w zylkym ſwojim žiwenju, käk ſwěrny w ſwojim džele, käk ſczećpliwy tež w kſchizu, käk troschtyn ſamo w ſmijertnej nuſy! A hdyz je ſo Jeſuſ do ſemiskeho hubjenſtwia narodžil, njeveſch, ſo wón ſ tym k tebi rjeknu: „Ja čzu pſchińcž a tebe wuſtrowicž! Ach, ſo bychmy tola

póſnali, käk potrjebni jeho pomožy ſmý, ſo bychmy ſo tež wuſnali: „Ja njeſbym twojeje dobroty hódný,“ potom bychmy ſo tež wěſče tuteho wotmoſtwjenja ſwježelili: „Dži, tebi ſo ſtań, kaž wěrił by!“

Wojerſki hejtman je ſwojeje wěry dla krafne ſlubjeſnie dostał: „Ja praju wam, ſo jich wjele pſchińcž budže wot ranja a wot wjecžora a ſ Abrahamom, ſ Isaakom a ſ Jakubom w njebjeſtim kraleſtwje ſa blidom ſedžecž. Ale džecži kraleſtwwa budža wuſtorkane do najhlubſcheje czemnoſcze.“ Džecži kraleſtwwa, Zidža, njeveřja do Jeſuſa. Tim w jich ſamoprawdoſci ponižnoſcz a poſorna myſl po‐brachuje. Woni móžachu derje wjedžecž, ſi wotkal Jeſuſ ſwoju móz mějſeſe. Ale woni ſu ſami ſe ſobu ſpoſojom; woni jeho njeprøſha wo jeho pomož. Duž buchu ſaſtorčenii.

Bóh ſwaruij naſ ſnadnije pſched ſamoprawdoſcžu a njeveřu a ſpožež nam miłoszeſtiwje, ſo bychmy w lubym epifaniſtikim ežazu Jeſuſowu krafnoſcz wohladali, potom ſmějemy tež ſobuczucze ſi nuſu lubych bližſich, a ſi poſornej a wěrjazej wutrobu budžem ſubeho Sbóžnika pſchezo ſ nowa rad k ſebi proſhycž a ſbóžne naſhonjenje ežinicž, ſo je nam tuto ſłowo k troſhcej prajene: „Tich wjele budže pſchińcž wot ranja a wot wjecžora a ſ Abrahamom, ſ Isaakom a ſ Jakubom w njebjeſtim kraleſtwje ſa blidom ſedžecž!“ Hamjeń.

Voigt-Hodž.

Poſlednja próſta.

Dopołdnisiche ſwonjenje běſche woſydleryam naſcheje wžy pſchi‐powjedało, ſo je ſažo jedyn ſtar wofady domoſ ſchoł; a ſe ſchule pſchinjeſechmy my džecži tu powjeſcž ſobu, ſo je ſtarý muž, kotař je dolho khorj ležał, ſwojej wocži ſandželi. Tež běchu nam po‐wjedali, ſo bě jeho poſlednja modlitwa była: „Lubh njebjeſki Wótcze, wodaj mi jeno wſchě moje mnohe a wulke hréchi Jeſom Khrysta dla!“

My to ſwojemu nanej domach ſdželichm, ſi džecžazym roſomom pſchidawſhi: „Wón je wěſče woſebje wulku ſłóſcž wobefchol!“

Duž nan krunuje na naſ hladasche a džesche: „Čeſho dla myſlicze ſebi tak ſle we ſwojich wutrobach? To běſche džě naj‐ſpicha a najdrohotniſcha modlitwa, kotař mōžesche mrějazh ſe ſwojeje ſmijertneje nuſy pſched Boha pſchinjeſcž. Nad tym je Bóh ſwoje wýſoke ſpodobanje měl, a jandželjo ſu ſo nad tym wjeſelili. Schtož ſo tak modlicž njemože, tón njeje žadyn kſheſcžian. Ja nočyli we ſwojej poſlednjej hodžinje žamu druhu modlitwu měž, hacž tule. Khrystus bu mjes ſłóſnikow ſicžen; a ſchtož ſo ſam mjes ſłóſnikow njeſicži, tón nima žaneho džela ſi Wumožnikom.“

F.

Spokojoſcž.

Duchowny wulkeho města ras ſlědowaze powjedaſche:

W ſwiflach ſhowana ležesche ta ſtwiežka, do kotrejž jedyn džen ſaſtupich, hdzej macž ſe ſwojim khorowathm ſynom bydlesche, kotrehož čyžch wopytacž. S zylkym ſadžerzenja ſpomnjeneje žony a ſe wſchěch myſlow, kotrež wona wuſkowasche, bórsh pſtňych, ſo běſche wona w zylkym ſinajſchich měſtnoſczach, hacž w tajkej tſeſchnej ſtwiežzy, wotroſtla a wukublana. Wona to tež bórsh ſama powjedaſche a pſchistaji, ſo ſtaj pſches njeſbože tak do potrěboſcze pſchischiſlaj.

Duž ſo wopraschach: „Móžecže dha ſo nětko ſe wſchém tymle wobmjeſowanjom a parowanjom ſpſchecželicž?“

Wona wotmoſwi: „„Ow haj, mój móžemoj ſamo wjeſelaj pſchi tym bycz. Khlěb ſi ruki naſcheho njebjeſkeho Wótza ſłodži

derje, hdijž je tež ras ſuchi. Moj ſmój ſebi s něhdusich rjaných ſalow a towařſhnoſcزو ſwojego Boha ſobu ſem pſchinjeſloj do naju ſwifloweje ſtwicſki, a wón je ſo namaj cžim wjetſche ſublo ſčiniš, cžim wjazh je ſo namaj wot ſwetneho ſamoženja ſhubilo.”

F.

Boži ſud.

Pomjedańčko je ſerbow.
(Skončenje.)

Wojecžek wo Polanowej pſchibash wjedžo bojachu ſo, ſo mohla Hańča abo nechtó wot Broniz Pětrowu žentwu někak pſcheterhnyč, chyžchu hiſheče tón ſamý wjecžor doſpołnu wěſtoſcz měcz. Teho dla poda ſo Wojecžek, jako bě Polan lědy woteschol, k Bronizom. Cži ſo mało njedžiwachu, hdijž tajkeho hoscza w domje powitachu, kž ſwoje ſiwe dny ſ nim wobkhadzowaſ njebe, a njewjedžachu ſej wumyſlicz, ſchto tola chze. Wón njeda jím doſho hudacž, bjeſe wſchęch woſkołnoſcزو ſapocža: „Mam tudy Michalej neſchto wažne woſjewieč. Njeſbu wam najnowſche nowinki. Dženž je Polan pola naſ na wěſtym byl a jutſje ſměje naſch Pětr ſ iich Hańču ſlub. Dyrbjeſche khetſje hicž. Wěſeſche džé, ſo Polan žadyn muž wot ſlowa a jemu ani pſchibaha ſwiaty njeje. Budžecže na naſ hněwni, ale ja ſa to njemóžu — dyrbjach do teho ſwolicz. Naſch Pětr chze ju rad měcz, to Polan wjedžesche; duž bě nan hicžom njedželu na to ſpominal a ſtej ſebi ſ tym ſtarymi mužom bledžiloi, ſchtož ſtaſ bledžiloi. Dženž popołdnju pſchińdže k nam. Njechach drje ſ wopredka ſwolicz, wſchęk ſhonich, ſo ma waſch Michał iejny nawoženj hicž. Polan mi na to ſ krótki wotmolwi: ně, hdijž waſch njeje, budže druh, tamón proſcheć ju niſdy njedostanje. Waſhemu Michalej naſch Pětr tež napſcheczo hicž njechacše; klyſhiwſchi paſ, ſo chze ju Polan nekomu druhemu dacž, proſchesche, ſo bych ſwoliſ. A ſchto jedyn džecžom k woli njesczini? Skonečnje ſwolich do teje žentwy pod tym wuměnjenjom, ſo ma waſch Michał 50 toleť doſtač a hicžom jutſje ſlub hicž. Poſta teho dyrbi džé ſo ſhwatač, mohl ko wob džen ſinak dopomnicz; a bych ſo nam ludžo potom prawje ſmijeli.”

Broniz ſo nad tej powjesczu džiwajo a poſtróžo lědy ſwojimaj wuſhomaj wěrjachu. Njeđzelu hakle bě Maria wulzy wjeſeſche powjeftwo wot Hańče pſchinjeſla a někto bě hicžom wo ſlubje rěč. Nichto jemu, tak doſho hacž rěčesche, ani ſlowa njeprajesche; doſelž jemu wſchitz ſe ſpodžiwanjom a ſe ſrudobu pſchipoſluchachu, kaž džecži baſničzhy wo starej Wjerje. — Bojachu ſo najbóle wo choreho Michala.

Hdijž bě Wojecžek ſknečil, rjeſný Bronja: „Tej najnowſchej nowinku mohl naſ na pokoj wostajicž, — bychmý čaſza doſez ſhonili! — Wam je wěſeſe žel, ſo Michał hiſheče w rowje njeje? ſ pjenjeſami njech ſebi Polan božela hicž da — po nje Michał do wohnja ſchol njeje! To rjeſný Polanej. Tebi paſ ja neſchto powjem! Njeđzelu je twój nan wo waſchim Pětrje ſapocža; pónđzelu je twój nan pola Polana byl. Na to ſy wěſeſe čiſcze ſabyl?”

Wojecžek poſnawſchi, ſo wjedža, kaſ je jich wobelhał, njewrěčzowasche ſo, ale bě njehańbitý doſez a praji: „Kóždemu ſu ſwoji najbližſchi. — Wo Polanowu pſchibahu ſo njestaram ani wo waſchego hólza”.

Ta wotmołwa mijeraſche Bronju a wón wotmolwi: „Wém wſchęk hicžom dawno, wulke ſubla a pjenjeſy maceže ſa ſwojich bližſich; — te byſheče radž wſchę ſpóžerali. Njebyſheče ſo wotwlaſowali, ſwoje džecži čertej wudacž, byli wam wulke ſublo a pjenjeſy pſchinjeſl.”

Wojecžek prajesche ſo ſ hněwom a wotendže prajizh: „Někto wěſeſe, na cžim ſeže! — Sa tsi njedžele budže naſch Pětr młody Polan, byrnje ſo waſch Michał na naſchich wrotach wobwěſnyh.”

Dokelž pak běſche ſo mjes tym wulki wichor poſběhný, kž ſurowje ſe ſuňhom wějſeſche, njewérjeſche ſebi Wojecžek domoj, ale poda ſo k Polanej. Tutón myſlo, ſchto wě ſchto mjeležaze ma wučzinicž, wuhna džowku do loža a potom wopraſcha ſo: „„Nó, ſchto mi hiſheče tak nuſne njefesč? W taſtimle wjedrje jedyn pſa radž won njewuzeri!”“

Na to Wojecžek ſapocža: „Nuſne runje njeje! Raž ſmój woſrěčaloj, pola Broniz ſym pobyl, ſo by ta wěz w ſtronu byla. Ale tam mje rjenje witaču! Běchu tak njemdry, ſo ani pjenjeſ nochžychu. Lepje ſa naſ — ma Pětr hnydom poſ ſta wjazh do hoſpodařſtwa!”

„S cžim mohl ſo jim wotrunacž? Hdijž ludžo ſhonja, buža prawje wot naſ torhacž.”

„Czechodla njeſbu brali, duž je hicžom wotrunane. Poſ ſta by doſez bylo! Móžemý kóždemu prajicž, ſo ſym telko dacž chyli — hdijž njebjeru, je jich ſchloða. Poſdžiſcho je wjazh njedostanu — ja ſo k nim modlicz njecham.”

Mjes tym hacž ſo tutaj w měrje roſrěčzowaschtaj, knježesche poſa Broniz bojoſez a ſtruchloſcz. Štrowy čzlowjek drje neſchtožkuſi ſnjeſe a wutraje, ale choreho wſchitko hluſhcho jima. Tak bě tež ſ Michałom. Tebo bě Wojecžkowa powjeſez tak ſajaſla a ſtróžila, ſo jeho wſchitko možy wopuſhezichu. Tebo ludžo njeběch u to hnydom pytnyli; myſlachu džé, hdijž ſo pſchi Wojecžkowym dalschim powjedanju ani njehnu, ſo ſpi. Šchto paſ mohl jich naſtróženje wuprajicž, hdijž ſa tym pſchińdžechu. Njejedžachu, ſchto najprijeſy ſapocžecž. Bronja, kž ſo najprěni ſhaba, poſbla po Marju, ſo by ſ pſchash pſchischla a po lekarja ſchla.

Po džesacžich pſchińdže Polanez džowka ſ pſchash a wo ſlubje njewjedžo myſlesche, hdijž Hańču we ložu plakacž klyſhacše, ſo je pola Broniz byla. Wopraſcha ſo: „Te dha hicžom Michał wumrjeſ, ſo placzeſch?”

„Wumrjeſ?” rjeſný Hańča ſ hróſbnym hložom, „ſchto to praji?”

„Myſlach, dokelž ty plakacž, a po Marju tež pſchińdžechu, ſo dyrbjeſche hnydom domoj hicž. Po taſtim njewěſch, ſo je ſ nim tak ſlē?”

Hańča njewotmolwi, stany paſ rucže a bórſh wotendže. W poſtym ſkolu běſeſche po wſhy, ſebje ſameje ani mózna. Hicžom naſdala wiđeſche, ſo hiſheče ſo pola Broniz ſwěčzi. Pod wofna pſchischedſchi wuhlaſa, ſo ſu wſchitz ſe ſtvoje a plakaju, a ſo Michał na ſawje ſ bělhy ſrubom wodžetý leži. To wuhlaſawſchi, ſakſhiky ſ wótrym hložom a bjeſmyſlina wotběža. —

Doma čzaſaſche na nju ſ njepolojoſom a wcžipnoſežu džowka; tola podarmo. Běſhaje ſo hicžom dwě hodžinje minyłej, a njebě ſo hiſheče wročiſla. Někto njeměſeſche džowka wjazh měra, stanyschi džesche k Polanowej komorje a na durje poſlepawſchi wubudži jeho. Prajesche: „Hańča je hicžom na dwě hodžinje pola Broniz; dyrbi po taſtim ſ Michałom jara ſlē hicž. Chzecže ſnadž tam tež poſladač?”

„Šchto praji, ſo je holciſko pola Broniz?”

„Myſlku, dokelž hnydom stany, hdijž jej powjeh, ſo je Michał czežzhy ſhorjeſ.”

„Cžemu ſy jej powjela? Pomhač jemu tola ničo njemóže!”

„Šklyſhach ju plakacž a myſlach, ſo hicžom wě.”

Polan pytny, ſo ſo hóſz hufa, duž ji ſ cžicha praji: „Dži po nju a praj ji, ſo ma hnydom domoj hicž; njeh je ſ ſhorym kaž chze.”

Mjes tym hacž džowka k Bronizom džesche, hotowaſche ſo Polan a myſlesche, kaſ chze Hańču powitač, hdijž pſchińdže. To bě njetrjebawſchi, pſchetož Hańča njepſchińdže, ale jeno džowka. Trochu njemdry wopraſcha ſo: „„Hdje maſch Hańču?”“

„K Bronizom našcha Hańča pschisħla njeje. Takub prajesche, so je šo jim ſeſdało, kaž by wona ſawołała; ale hdźż ſu wonka ſa njej wołali a hladali, njeje wo njej ničzo wiđecz bylo. Chzemy ju kħetſje pħtač, najſkerje je ſi pucza někak ſmyliła a něhdże w ūpjaħach wjaſnyla“.

Chħysche ſi tym jeho myħle na Hańču ūložicż, ſo njeby ſa Michałom ſo prasħal. Alle temu njevu ndże. Lědy bēſħtaj wo-trocħkaj ſawołana, praji Polan: „Kak ma ſo Michał?“

„Wo teho staroſć njemej, tón je najhōrſche pſchetrat.“

Nětko dżowka ſažo honjesche, ſo bēħu jeno kħetſje pħtal, runjež ħama nadžije njemela, ſo ju žiwwu namakaju. Wjienjeż wiċċudżom ſa njej piłnje hladali, njenanđżechu ju, ani wulfeje wjeñżu dla żaneje cżerje. Wjibitħu wróċiħu ſo na ranje sprózni a pſchemiersnjeni. Tu hafle dżowka na nowe praschenje Polanei powe, ſo je Michał wjedžor wumrijel. Polan to ſħoniwski bu wot wulfeje ūrudobu ſajath a džesche: „O mój Boże, tu je wiċċitke pytanje podarmo! Ta njebożowna holza je ſebi žiwingenje waſala!“

Troschtowachu drje jeho ſi tym, ſo wo jeho ġmijerci njevē, hdźż pola Broniz pobyla njeje. Wón pał nadžije, ſo ju žiwwu wohlada, wjazy njeħejesche a ſakliwasche ħameho ſebje a Woječkez ħwójbu. Pſħejesche, ſo by ħam wumrijel bħi, priedy hacż je ſažo tule druhu pſchidħu ūlamal. Tola schtoż bē ſo stało, njeħodžesche ſo ani noħeżik pſhemēnicż. A wot njeho džesche tajfa hróſba, ſo ſebi cżeledż jeho ħameho wostajicż njeħerjesche. Hdźż bē džen naſtał, pħtaħu Hańču ſi nowa, ale ſažo podarmo, doniż pſchipoldnu džeczi powjescż wo njej njeħschinnejhech. Bēħu ju na Woječkez luži pſchi jenej ħmalkiż w ūpja morwu namakali. W ħwojej struħloſczi bē někak ſe wħi wuschla a ſo ſabluđiwschi tam wonka ūħħi. Bojachu drje ſo wiċċitħu, jemu to powjescż, ale ſamjelčecż ſo njeħodžesche. Džiwatchu ſo, ſo jeho ta powjescż merniſcheho sejini, ſo wjazy tał kuruwje njezixxawasche kaž priedy. A hdźż poſdžiſħo ħwoju morwu dżowku wohlada, ronjachu ſo jemu ħyly a wołozawachu tola trochu tħiġi wutrobu. Poħiġi-njeſche jeho myħbiż-ka, ſo ſebi Hańča njeje ħama žiwingenje waſala. Wottal njeħħiexhe wjazy, bħrnejż ſo hiſħeze jara ħwojeho bjebož-nejho ūtutka dla kał.

* * *

Na ūħidli džen wjeſechu dwiċċe na dobo je wħi a wulka ħyła pſħewodżerjow džesche cżijshe ſa woſomaj. Njezħihschesche ſo mjes nimi żane proċdne ħlowo, wiċċitħi myħle poſbēħowawchu ſo k sprawnemu ħudnikej, kiż bē tudy tał kwiċċi minn iż-żebi. Se ħobużelnoſcju pohaldowachu na Polana, kiż ſo ſa woſom lědy ħobucżumpasche. A hdźż ſo ūtibbiż-żonja cżiele do teho ħameho rova pušċeż-żebi, njeusta żane woko bjes ħylo, tał k-hnuwasche wiċċitħi semrijetu podoñżenje. Xenoż Polana pobęža ſažo tajfa tħiġi, ſo skoro kaž bjesi wiċċehe ſaċċueż pſchi rowje klecżesche. Pſħewodżerjo ſo bojachu, ſo roſom wotbudż; ale Bōh jidu jemu wobħiwa, ſo mōžeſche wotpoķiċċiż, schtoż bē ūtibbiż-żebi.

Dolhe lēta hiżom ſu nětko ſaſħle a wiċċitħu, kiż bēħu na tym ūrudnym pohrjebje, wotpoċċi ja dawno pſchi nimaj. Hańčiñ a Michałowi pomnik pał ſbudżu ħiſħeze dženja ledżbiwiſcż wo-pħiċċarjow a kózdi wħażadni radu jeho woſnam wukladże a tebi zyly podawl wupowjeda. Woprasħeħi li ſo hiſħeze, schto je ſo ſi Woječkezami stało, dha ſħoniż, ſo je ſo stary Woječek po tħiġi njeħħiexhe wobvēži. Njeje żaneho mera wjazy mēl, dokejż bē Polana k temu bjesbōžnemu ūlubej ſi Pētrum naręċża.

-1-

Wiċċelake ſi bliska a ſi daloka.

— Kaž ħlyħi, budż ſo w tathm lēċże też w Bułekżanski Božim domje tepjenje naprawiċ. Dobrocżel tkom il-konferenċi

Wk ožemu domej pjenjesy k temu dacż, kotreż ſo jemu ſa czaž žiwingenja ūtadha a potom żyrfi pſchipadnu. Njeħi je tuton dobrocżel ſi dobrum pſchipiċċadom ſa druhich, ſo bħixu ſo pſchi ħwojix wustajenjach dopomili na Boże kralestwo a Boži dom, hdźż je jim Bōh pjenjesy a kublo spożċiż.

— 18. januara je ſo 34 lēt minnha wot tamneho wažneho dnja, hdźeż bu w hrodże w Versailles kral Wysem, wobdati wot němſkich wjerħow a stejò pod khorhom jemi dobrogħerisli wojxa, ſa kħejora wuwalanji. Teħdom naſta naſħi fiednoċzeni wotzini kraj jako ħyliż hród. Tōnle džen naſħi ſažo napomina, ſo bħixmi ſebi tole drohe kublo hajili w naſħim roſtorhanym czažu. Na to naſħi też ſi nowa dopomina narodny džen naſħeħo kħejora, kotrjż pſchidħodny pjatt ħwnejzim. S radoſċu je teho dla też powitač to postajenje ūtak ūtak ħwnejz, ſo ma ſo też wot nětka w Saksje w schulach kħejrori narodny džen ħwnejz.

— Kral Bjedrich August Sakski je ūnindżenu wutoru kħejora w Barlinje wopħtal a džen w Barlinje wostal. Kħejor je jeho najpſħecżelniſčho na dworriſħču powital. W reċżomaj, kotreż mējx-ħeħħtaj kħejor a kral pſchi ħwnejzis ħoferi, ſo wiſnamjeni na rjane waſħiġi wulka pſħecżelnoſcż, kotrāž wobeju wjasa. Na ūtak kħejora Wylema w mauſoleju w Charlottenburgu kral Bjedrich August krafni wieni ūtak poħożi.

— Mloda wulfo-wójwodka Karolina Saksko-Weimarska, kotrāž je ſo hafle 30. ħaprelej ħi wulfo-wójwodu Wylemom Ernstom Saksko-Weimarskim woženila, je na ūtak ūtak 20 lēt ūtak wumrijela. W kraju je wulka ūrudoba.

— W podkopach pola Ruħri je wulki strajk dželacżerjow wudħri. Wot 268,256 dželacżerjow jich 154,330 muži strajkuje. Wbosy dželacżerjo ſu ſo wot sozialdemokratow naſħeżuwar, dali a jich ħwójbni budżi nuſu czerpicż dħrbiecż, hdźż ſo w prawym czažu na lepsche njeħħi.

— W poħedżenju Budżi, radu je knies mēsħeżanosta Neubler wuprajil, ſo je wěste, ſo ſo żelejniza ſi Rafez do Wojerez natwari. Duż budż ſo nadžiġomniye dolħohajena nadžiġa nětka dopjelnicż.

— Póndżelu wjedžor ſažo wulki wotdžel wojxa ſi Hamburga do južnowjedżornej Afriki wotjedż. 39 wiċċek, 35 podwiċċek a 1027 wojałek ſu na bitwiċċeżo poda. Chzemy ſo nadžecż, ſo ſu to poħledni kħnojo naſħeħo luda, kotsiż tam won jidu k podtakżi ūtak sbejk.

— Město Barlin je 2. millijonu wobħdlerjow pſħekrożi.

— Na bitwiċċeżu w Afriżi boħużel hiſħeze druhu njeħħiexhezel mjes naſħimi wojałami ūtħadju — tħiġi, kotrjż ſebi wjele woporow żada.

I. Praschenja wo biblijiskiħ horach.

Staja Radjherb-Wjela.

6. Hdże Salomon dom Boži ūloži,

Sa ħydom lēt jidu krafni dotvari?

7. Hdże wonjaze te zedra roſċeħu

Sa Ħehovoru ħlawnu ħwjaġniżu?

Wotmolkli na praschenja wo horach.

1. Na horje Ararat.
2. Na horje Morija.
3. Na horje Horeb.
4. Na horje Sinai.
5. Na horje Nebo.

Daliſche dobrowolne dary ja wħohe armeniſle ħyrot.

M. M. i K. 10 hr. — np.

W mjenje wħobħiċi ħyrotow wutrobnij džak.

Gólcż, redaktor.

Porjedżenja:

Napiżmo spewa w 3. czaži ma rēfakż: Ħħwalba mandżelis ħeje.